

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

دوشنبه ۱۷ دی ۱۴۰۳ • ۵ رجب ۱۴۴۶ • ۶ ژانویه ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۱۹ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۵۱ • اذان مغرب ۱۷:۲۶ • اذان صبح فردا ۵:۴۵ • طلوع آفتاب ۷:۱۵

روزانه حدود ۱۵۰ تُن زباله در شهرستان نیشابور تولید می‌شود. حدود ۳۰ سال است که زباله‌گاه موقت نیشابور در حاشیه منطقه کال‌شور و تالاب ایجاد شده و فاقد مجوز زیست‌محیطی است. جانمایی اشتباه این زباله‌گاه علاوه بر ایجاد مشکلات زیستمحیطی سبب شده شهر نیشابور یک جاذبه گردشگری منحصرفرد (مجموعه تالاب‌ها و رودخانه کال‌شور) را از دست بدهد. عکس:نرغسی امین‌الرحمانی،ایسنا

www.sharghdaily.com
apararat:tasvirshargh
Telegram:SharghDaily
youtube:sharghdaily
twitter:sharghdaily
instagram:sharghdaily1

تغییری در راه است؟

بابک زمانی

نورولوژیست

می‌بینند که دستیاران را نه در سال اول و دوم، که تازه از سال سوم به بعد می‌توان شناخت. گوهر وجود آدمیزاد جز در کوره کار و بیکار خود را نشان نمی‌دهد. تقلیل روح و توان آدمیزاد به چند نکته ظاهری، امری غیراخلاقی است. از آن گذشته، کسی که عمیقا معتقد باشد این انسان‌ها نیستند که وضعیت سیستم را تعیین می‌کنند، بلکه سیستم است که انسان‌ها را می‌سازد. از کسی که به‌زعم او ممکن است رگه‌های ناخالصی داشته باشد نمی‌هراسد. سیستم درست، انسان‌ها را با همه خطاهایشان اصلاح می‌کند و سیستم نادرست انسان‌های صالح را هم خراب می‌کند.

از همه اینها گذشته، وقتی اخلاق و معیارهای اخلاقی را محک می‌زنید چگونه ممکن است ملاک و معیار شما خود غیراخلاقی باشد؟ آیا توجه به آنچه فرد در مورد عقایدش می‌گوید و ظاهری که می‌آراید ملاکی غیراخلاقی برای مهم‌ترین و حساس‌ترین مشاغل نیست؟ اگر به دنبال تقوا هستید،

یادداشت

صداوسیما و تکالیف قانونی ذاتی

سعیداعتمادی

دانش آموخته حقوق محیط زیست

همچنین در بند ۴ سیاست‌های کلی محیط زیست، پیشگیری و ممانعت از انتشار انواع آلودگی‌های غیرمجاز را جرم تلقی کرده و در بند ۱۴ بر گسترش آگاهی، دانش و بینش محیط‌زیستی تاکید شده است.

آیا این تکالیف صریح در قوانین بالادستی مسئولیتی را متوجه صداوسیما به‌عنوان گسترده‌ترین و پرزنه‌ترین رسانه کشور نمی‌کند؟ رهبری انقلاب در اوایل پیروزی انقلاب خطاب به صداوسیما اعلام کرد: «اگر این دستگاه اصلاح شود، کشور اصلاح خواهد شد».

در مفهوم مخالف می‌توان در بروز هـر چالش و بختک عظیمی مانند آلودگی‌مرگ‌آفرین هوا، صداوسیما را به‌عنوان یکی از متهمان اصلی قلمداد کرد.

سازمانی با بالغ بر ۲۴ هزار میلیارد تومان بودجه مستقیم دولتی و درآمد تبلیغاتی چشمگیر، آیا می‌تواند وظیفه ذاتی خود در صیانت از جان و سلامتی مردمان را موکول به تخصصی بودجه خاص برای آگاهی‌رسانی و مقابله با آلودگی حفقان‌آور هوا کند؟

مگر این رسانه در پرداخت گسترده به موضوعات گوناگون چشم‌انتظار ذکر تک‌تک این عناوین در قانون است؟

۲۴ آذرماه جاری در یکی از آلوده‌ترین روزهای سال، رئیس مجلس با زمین‌گذاشتن قلم امضای قانون بودجه سال ۱۴۰۴، به بازدید از مراحل ساخت سریال موسی پیامبر شتافت و عصای موسی در دست گرفت تا به دست‌اندرکاران سریال موسی پیامبر و سلمان فارسی اطمینان دهد که بودجه این سریال‌ها پروپیمان تأمین شده و تخصیص خواهد یافت.

اگر این عصای معجزه‌گر دود سیاه مرگ‌آفرین آلودگی هوا، شهرها را مانند مارهای ساحران بلغهد، جا دارد مسئولان همه امکانات کشور را به پای آن بریزند، اما تجربه نشان داده که این سریال‌ها نه‌تنها در ارتقای باور دینی مردم تأثیری نداشته، بلکه حتی از جهت اقتصادی قابلیت بازیافت بخشی از هزینه‌های سرسام‌آور خودرو در عرضه بین‌المللی را نخواهد داشت.

بنا بر اعلام سایت خبرآنلاین به نقل از عضو کمیسیون فرهنگی مجلس هزینه این سریال تاکنون بالغ بر دو هزار میلیارد تومان شده است که بنا بر پیش‌بینی این سایت هزینه نهایی آن بالغ بر چهار هزار میلیارد تومان

هفته گذشته رئیس‌جمهور بالاخره در مورد نکته‌ای کلیدی، آشکار اما ناگفته، بی‌برده سخن گفت؛ آنچه به طور کلی «گزینش» نام دارد و بلافاصله به مسئله ظاهر و باطن ارتباط پیدا می‌کند و یکی از مشکلات کلیدی در کشور ماست. نگاه سطحی به انتخاب افراد و توجه ظاهری به برخی معیارهای عقیدتی باعث تخریب بنیادهای اخلاقی در کشور ما شده است که موجب مشکلات بیشتر می‌شود.

از آنجا که به تعداد افراد نمی‌توان پلیس گماشت، معیارهای اخلاقی‌ای که آسایش یا عذاب وجدان پدید می‌آورد، بیشترین نقش را در تنظیم رفتارهای افراد بازی می‌کنند. این معیارها با پیچیده و تخصصی شدن هرچه بیشتر جوامع، پیچیده‌تر و تخصصی‌تر شده و هر زمان نیاز به روزآمدشد دارند. یعنی ممکن است فقط چند نفر بتوانند در مورد رفتار اخلاقی مناسب در یک کار تخصصی اظهارنظر کنند و رفتار اخلاقی مناسب در یک حیظه فقط توسط شاغلین آن حیظه و باتجربه‌ترین ایشان قابل تعریف است.

بنابراین گزینش افراد براساس اعتقادات باطنی که خود فرد ابراز می‌کند یا ظاهری که خود می‌تواند اختیار کند، نه‌تنها معیارهای اخلاقی مناسبی برای جامعه فراهم نمی‌آورد، بلکه برعکس می‌تواند کسانی را که به آسانی قادر به زیر پا گذاشتن اصول اخلاقی خود هستند یا در کل اصول اخلاقی چندان‌ی ندارند، بر کسانی که ثبات رای و عقیده دارند ترجیح دهد.

کسانی که دهه‌هاست به کار آموزش تخصصی پزشکی می‌پردازند بعینه

زنده باشم و این مایه خوشحالی است!

مجری صداوسیما: تنها مسئولی که به وظیفه خودش درباره آلودگی هوا عمل می‌کند، باد است

•••

واقعیستی انکارناپذیر است که در شرایط کنونی برای رفع آلودگی حفقان‌آور شهرها چشم‌ها فقط به ابر و باد دوخته شده است. اما چه شد که چنین شد؟ در مدت ششش برنامه توسعه، منابع درخورتوجهی برای مقابله با آلودگی هوا پیش‌بینی، تخصیص و عملیاتی شده است. از گسترش مترو و ناوگان حمل‌ونقل عمومی تا گازسوزکردن اتومبیل‌ها و اسقاطکردن اتومبیل‌ها طی برنامه‌های توسعه.

در قوانین برنامه‌های توسعه پیشین تکلیف مشخصی نیز برای صداوسیما مشخص شده بود که محقق نشد. در قانون جاری و معتبر هوای پاک نیز مسئولیت مشخصی برای صداوسیما مصوب شده است.

در ماده ۲۴ قانون هوای پاک (مصوب ۱۳۹۶/۲/۲۵) سازمان صداوسیما و دیگر رسانه‌های دولتی مکلف شده‌اند که برنامه‌های تولیدشده از سوی سازمان حفاظت محیط زیست، در زمینه فرهنگ‌سازی و ظرفیت‌سازی درباره آگاهی مقابله با پدیده آلودگی هوا را در قالب برنامه‌های آگهی یا آموزش رسانه‌ای با اخذ ۵۰ درصد بها اطلاع‌رسانی کنند. در همین ماده تصریح شده است که طریقه جبران هزینه سازمان صداوسیما و دیگر رسانه‌های دولتی در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود. در بودجه‌های مصوب ۹۷ تا ۱۴۰۳ هیچ منبعی برای اجرای این تکلیف قانونی نه برای سازمان حفاظت محیط زیست و نه به جبران ۵۰ درصد حق بخش صداوسیما پیش‌بینی و مصوب نشده بود.

در قانون برنامه هفتم؛ پیشرفت، نیز اساسا هیچ ذکری از آلودگی هوا و ضرورت مقابله با آن نشده است و هیچ حکم مشخصی در گنجاندن بودجه برای مقابله با این بختک سیاه مرگ‌آفرین که موجب مرگ زودرس ۵۰ هزار نفر می‌شود، در این برنامه انجام نشده است. در نتیجه در بودجه‌های سننواتی اجرای این‌برنامه (۱۴۰۲-۱۴۰۹) نیز اثری از آن نخواهد بود.

به‌این‌ترتیب دستگاه‌های مسئول، ازجمله صداوسیما، از مسئولیت و تکلیف قانونی بری خواهند بود؟

آیا صداوسیما ذاتا در این زمینه تکلیفی برعهده ندارد؟

گذشته از حق برخورداری از هوای پاک به‌عنوان اصلی‌ترین مایه حیات همه انسان‌ها که در حقوق بین‌الملل به رسمیت شناخته شده، اصل ۵۰ قانون اساسی حفاظت از محیط زیست را وظیفه عمومی قلمداد کرده است؛

۲ نفر

دو سرباز رژیم اسرائیل که برای تعطیلات شش‌هفته‌ای به نیواورلئان رفته بودند، در حادثه کشتار این شهر به شدت مجروح شدند. نیویورک‌پست نوشت که ۱۴ نفر بر اثر این حادثه کشته شدند و این دو سرباز حدودا ۲۰ ساله جزء مجروحان این حادثه هستند. آنها برای تعطیلات به آمریکا سفر کرده بودند. یکی از آنها دچار جراحات بسیاری شده که با دو جراحی زنده مانده و برای جراحی‌های بعدی آماده می‌شود. دیگری نیز تا صبح به دستگاه تنفسی وصل شده و دو جراحی داخلی انجام داده است.

نظرخوانی

«خانه‌های تولید»؛ ضرورت

صنعت سینمای ایران

محمدمهدی‌شاهچراغی

«خانه‌های تولید» که برگرفته

از ترجمه ترکیب پروداکشن‌هاوس (Producing house) است، دهه‌هاست مورد استفاده در ادبیات تولیدات تصویری

جهان است و این ساختارها که به عنوان خانه‌های تولید محتوا و ایده‌پردازی، با هدف تسریع و ارتقای فرایندهای تولید

آثار سینمایی و تلویزیونی طراحی شده‌اند، امروزه با فراگیرشدن تماشای تولیدات سینما

و سرگرمی در اقصی‌نقاط جهان، جایگاه ویژه‌ای در صنعت سینمای بین‌الملل پیدا کرده است. اولین پروداکشن‌هاوس‌ها به مفهوم مدرن خود، در ایالات متحده و به‌ویژه در هالیوود شکل گرفتند. این ساختارها در دهه‌های ۱۹۳۰ و ۱۹۴۰ زمانی که استودیوهای بزرگ هالیوودی مانند MGM، وارنر برادرز و یونیورسال سلطه خود را بر صنعت سینما تثبیت کردند، ظهور کردند.

استودیوهای هالیوودی در آن دوره به عنوان پروداکشن‌هاوس‌های اولیه عمل می‌کردند؛ چراکه تمام مراحل تولید، از ایده‌پردازی و نوشتن فیلم‌نامه گرفته تا فیلم‌برداری، تدوین و توزیع، زیر یک سقف مدیریت می‌شد. این استودیوها تیم‌های نویسندگان، کارگردانان و سایر متخصصان را در اختیار داشتند که به تولید انبوه فیلم‌ها کمک می‌کرد. توسعه مفهوم مدرن خانه‌های تولید در دهه‌های بعد، به‌ویژه با ظهور شرکت‌هایی مانند پیکسار (Pixar) و لوکاس فیلم (Lucasfilm)، مفهوم مدرن‌تر و تخصصی‌تری به خود گرفت. این شرکت‌ها

نه‌تنها بر تولید محتوا تمرکز داشتند، بلکه به طور خاص روی توسعه فناوری‌های نوین، داستان‌گویی خلاقانه و ایجاد مدل‌های جدید برای مدیریت تولید نیز کار کردند. پس از ایالات متحده، کشورهای دیگری مانند بریتانیا، فرانسه و ژاپن نیز خانه‌های تولید خود را ایجاد کردند، اما هالیوود به عنوان زادگاه این پدیده، همچنان به عنوان مرکز اصلی آن باقی ماند و اکنون نیز در طول سال تعداد بیشماری تولیدات تصویری و رسانه‌ای در قالب‌های مختلف فیلم، سریال، شو، مسابقات و آثار موسیقی در آن ساخته و توسط سازوکارهای رسانه‌ای و تبلیغاتی در جهان به فروش می‌رسد. البته در سال‌های اخیر، استودیوهای کوچک‌تر و مستقل در سراسر جهان نیز از این مدل برای تسهیل تولید محتوا استفاده کرده

و توانسته‌اند نسبت به تولید بازاری رقابتی در عرصه تولیدات سینمایی کام برآورد و شانه به شانه تولیدات پرسروصدای هالیوود بزنند. امروزه مفهوم خانه‌های تولید تطور پیدا کرده و به مراکزی بدل شده که در آنها ایده‌های خام سینمایی به محتوای تولیدشده تبدیل می‌شوند. این فضاها معمولا شامل تیم‌های خلاق از نویسندگان، کارگردانان، تهیه‌کنندگان

و متخصصان فنی هستند که در کنار هم برای توسعه و تولید پروژه‌های سینمایی و تلویزیونی کار می‌کنند. ویژگی مهم این مراکز، تمرکز بر ایده‌پردازی، تحقیق و طراحی استراتژیک پیش از تولید است که به کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت آثار منجر می‌شود. در واقع خانه‌های تولید در عصر حاضر نقشی کلیدی در فرایند تولید فیلم ایفا می‌کنند. از ایده‌پردازی و توسعه محتوا تا تأمین منابع و مدیریت پروژه و در نهایت آموزش و پرورش استعدادها. در سینمای ایران اما جای پروداکشن‌هاوس‌ها سال‌هاست که خالی است. با وجود پتانسیل‌های بالای سینمای ایران در زمینه روایتگری و خلاقیت، فقدان برنامه‌ریزی و ساختارهای منسجم همواره یکی از چالش‌های بزرگ بوده که موجب شده عرصه هنرهای تصویری و موسیقایی ایران علی‌رغم فرصت‌های مناسب منطقه‌ای و جهانی، نتواند به محصولی درخور برای بازارهای جهانی برسد. البته این فاصله معنادار با صنعت روز دنیا با شکل‌دهی و توسعه خانه‌های تولید قابل جبران است. در این مسیر، پروداکشن‌هاوس‌ها می‌توانند به بهبود کیفیت آثار و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و بین‌المللی کمک زیادی کنند و به فیلم‌سازان مستقل که از حمایت‌های مالی و شبکه‌های توزیع بزرگ بی‌بهره‌اند، کمک کنند تا ایده‌های خود را به مرحله تولید برسانند. در نهایت باید گفت خانه‌های تولید، پلی هستند میان خلاقیت و صنعت سینما و شبکه‌های خانگی؛ جایی که ایده‌ها به آثار ماندگار

تبدیل می‌شوند و امکان رقابت منطقه‌ای و جهانی را برای اهالی فرهنگ و هنر ایران پدید می‌آورند و دور از ذهن نیست که با گسترش این زیرساخت‌ها در ایران، می‌توان به آینده‌ای روشن‌تر برای صنعت سینما و سرگرمی کشورمان امیدوار بود.

۴۵ درصد

ایسنا: برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که رژیم صهیونیستی در حال حاضر شش منبع اصلی آب سوریه از جمله سدهای المنظره و الوحده را اشغال کرده و کنترل ۴۰ درصد از سرچشمه منابع آب سوریه و اردن را در اختیار گرفته است. به گزارش المیادین این سد به عنوان نمادی از همکاری بین اردن و سوریه ساخته شد و برای آبیاری و تولید برق در منطقه است. تصرف آن ناامنی آبی را برای میلیون‌ها نفر افزایش می‌دهد.

۲۵ سانت

ایلنا: «هادی حق‌شناس» استاندار کیلان گفت: «تالاب انزلی زمانی عمقی بیش از ۱۰ متر داشت و امروز در بسیاری از نقاط، عمق آن به کمتر از نیم‌متر و ۲۰ سانتی‌متر رسیده و در بسیاری از نقاط نیز کاملا خشک شده است. دریاچه ارومیه و تالاب انزلی با هم متفاوت هستند؛ دریاچه ارومیه به دلیل نرسیدن آب خشک شد. به تالاب انزلی آب وارد می‌شود، اما به دلیل وجود رسوب در تالاب آب به سمت دریا می‌رود. ماندگاری آب در تالاب انزلی ناچیز است.»

شبکه‌خوانی

همه چیز برعکس شده است!

فردین علیخواه

جامعه‌شناس

یک سازمان دولتی اعلام کرده است که سالانه حدود ۵۰ هزار نفر بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند. سازمانی دیگر اعلام کرده سالانه حدود ۲۰ هزار نفر بر اثر تصادفات رانندگی جان خود را از دست می‌دهند. سازمانی دیگر اعلام کرده که سالانه حدود ۵۰ هزار نفر بر اثر دیابت جان خود را از دست می‌دهند. این یکی اعلام کرده سالانه حدود ۶۰ هزار نفر بر اثر مصرف دخانیات می‌میرند. مرگ هفت هزار نفر در سال بر اثر خودکشی یا هم به این آمارها اضافه کنید. این را هم سازمانی دیگر گفته است. هر روز سازمانی، تعداد مرگ‌هایی را اعلام می‌کند که سالانه بر اثر مصرف یا عدم مصرف چیزی و انجام یا عدم انجام کاری رخ می‌دهد. در اغلب موارد نیز هیچ

تقصیری متوجه بی‌کفایتی خودشان نیست. به گمانم شاهد تغییری تدریجی در وظایف سازمان‌های حاکمیتی هستیم. یکی از مهم‌ترین وظایف آنها دارد می‌شود اعلام آمار مرگ‌ومیر! هر سازمان وقتی می‌خواهد اهمیت و منزلت بالای جایگاه و مقامی را که دارد نشان دهد، مرگ‌ومیر مرتبط با وظایف سازمانی‌اش را اعلام می‌کند. می‌بینید همه چیز برعکس شده است؟ با خواندن آمار مختلف سازمان‌ها درباره مرگ، یک جمله مدام در ذهنم می‌پیچد: هر روزی که در این کشور زندگی می‌کنم، گویی قرار نبوده زنده باشم و این مایه خوشحالی است!

خبرخوانی

در انتظار علت فوت

چند روز پیش در شبکه‌های اجتماعی خبری اعلام شد که گروهیان یکم سپهر روشنی، حین انجام مأموریت گشت‌زنی در مناطق مرزی استان کردستان جان خود را از دست داد و به فیض شهادت نائل آمد. برخی منابع، دلیل شهادت او را یخ‌زدگی و برخی دیگر تشنج یا تنگی نفس عنوان کرده‌اند. در ابتدا هیچ‌کدام از این ادعاها مورد تأیید مراجع رسمی قرار نگرفت و رسانه‌ها فراتر شد منتظر اعلام نظر قطعی پزشکی قانونی بمانند تا بعد از کالبدشکافی نظر قطعی درباره علت مرگ اعلام شود.

البته تسنیم گزارش داد «سپهر روشنی»، از نیروهای کادر مرزبانی بوده و مطالب منتشرشده مبنی بر سربازبودن او صحت ندارد. پس از دو روز سردار «فرج رستمی»، فرمانده مرزبانی استان کردستان، گفت: «یکی از مرزبانان برچک‌های مرزری منطقه مریوان حین انجام وظیفه و گشت‌زنی در مناطق مرزی کردستان، بر اثر «ایست قلبی» جان خود را از دست داده است. در زمان وقوع این اتفاق، ۱۰ نفر دیگر همراه مرحوم روشنی بودند و ادعای فوت بر اثر یخ‌زدگی اصلا صحت ندارد.» به نظر می‌رسد انتشار اعلام نظر قطعی پزشکی قانونی بعد از کالبدشکافی به کاهش نگرانی‌ها منجر شود.

شپش بیماری نیست

آلودگی به شپش موضوعی رایج است که در مقاطع خاصی از سال، به‌ویژه از مهرماه با بازگشایی مدارس، بیشتر مشاهده می‌شود. این آلودگی به‌ویژه در مدارس ابتدایی و متوسطه اول، به دلیل تجمعات و شرایط خاص، گزارش می‌شود. به گزارش ایرنا رئیس گروه مدیریت بیماری‌های منتقله از آب و غذای وزارت بهداشت، درباره اخبار منتشرشده درباره تعطیلی مدارس به دلیل شیوع شپش بین دانش‌آموزان توضیح داد و گفت: «تعطیلی مدارس به دلیل شیوع شپش حقیقت ندارد. این آلودگی نه یک عفونت است و نه بیماری، بنابراین نیازی به تعطیلی مدارس نیست». دکتر «محمد زینلی» با بیان اینکه از خانواده‌ها می‌خواهیم با آگاهی و بدون نگرانی این موضوع شپش برخورد کنند، تاکید کرد: «شپش نه یک بیماری است و نه یک عفونت، بلکه یک آلودگی کنترل‌پذیر است. با رعایت اصول بهداشتی، استفاده از وسایل شخصی و درمان به‌موقع می‌توان از این آلودگی پیشگیری کرد و محیطی عاری از شپش برای خود و فرزندان‌مان ایجاد کرد.»